

Retorikai eszközök

Retorika

- Görög eredetű
- Szónoklattan vagy ékesszólás
- Rétorok – szónokok
- Nyilvános beszéd tudománya – hogyan kell felépíteni
- Régen: politikai, törvényszéki, egyházi – Ma: minden közéleti megnyilatkozás

Célja: a hallgatóság jóindulatának megnyerése

- Rábeszélés, Meggyőzés
(Pl.: kereskedelem, védőbeszéd)
- Gyönyörködtetés
(Pl.: Ünnepi beszéd)
- Érzelemkifejezés
(Pl.: vádbeszéd, ünnepi beszéd)
- Ismeretközlés
(Pl.: előadó)

Retorikai eszközökről

- Ókorban is használatosak voltak
- Funkciójuk: erősítik a mondandót
- Fontos a tudatos tervezés
- Hatásosabbá teszik a beszédet
- Észrevehetetlen, de hatásos

Retorikai eszközök (hatáskeltés eszközei)

- **Megszólítás**

A legfontosabb retorikai eszköz. Kapcsolatot teremt a szónok, elnyerheti a hallgatóság jóindulatát

Pl.: Kedves Barátaim!

- **Túlzás**

Valaminek a kifejezése el van túlozva, annak érdekében, hogy hatásosabbnak tűnjön

Pl.: „Eszembe jutottál,

Kicsiny kis leányka,

Te a nagy világnak

Legnagyobb gyémántja!

(Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...)

- **Fokozás**

A gondolatok, szavak emelkedő fontossági sorrendbe rendezése.

Pl.: Az általunk bemutatott televíziónak **jó** a hangzása, **kiváló** a mérete, valamint most **elképesztő** áron lehet az Önöké.

- **Metafora**

Két dolog, esemény vagy személy azonosítása valamilyen közös tulajdonság alapján

Pl.: Ez az autó egy igazi úrhajó.

- **Hasonlat**

Két dolog, illetve azok tulajdonságainak összehasonlítása (olyan, mint)

Pl.: Ez az autó, olyan mint egy igazi úrhajó.

- **Anafora (előismétlés)**

Több egymás utáni mondat ugyanavval a szóval, illetve szócsoporttal kezdődik

Pl.: Mi mindent eltűrtünk. Mi mindent elfogadtunk.
Mi mindenbe belenyugodtunk.

- **Ismétlés**

Egy adott szó, mondatrész vagy egész mondat megismétlése

Pl.: Az igazgatónak köszönünk szépen mindent, amit értünk tett. Hálásak vagyunk érte. Nem is tudom, hogyan tudunk mindent megköszönni.

- **Ellentét (antitézis)**

Két gondolat ellentétbe helyezése

Pl.: „Kis lépés egy embernek, de hatalmas ugrás az emberiségnek.” (Neil Armstrong)

- **Felkiáltás**

Célja: hatásfokozás és figyelemfelkeltés

Pl.: Hölgyeim és Uraim! Csodálatos, hogy ma ilyen szép számban megjelentek!

- **Szónoki kérdés**

A beszélő feltesz egy kérdést, melyre nem vár választ.
(költői kérdés)

Pl.: Még meddig élnek vissza türelmünkkel? Meddig kell mindezt elviselnünk?

- **Antimetabola**

Szavak vagy kifejezések megisméltése fordított sorrendben,

Pl.: „Jaj, mily sekély a mélység és mily mély a sekélység.”
(Kosztolányi Dezső: Esti Kornél éneke)

- **Halmazás**

Azonos mondatrészek ismétlődése

Pl.: „Füstösek, furcsák, búsak, bíborak...”
(Ady Endre: Párisban járt az ősz)

- **Szóalakváltozat**

Azok a szavak, amelyeknek a hangalakja hasonló, jelentésük azonos.

Pl.: Fent – Fönt, Csoda – Csuda

- **Utalás**

Utalás egy eseményre, dologra vagy személyre.

Pl.: Kérem szavazzanak rám, hiszen ő már leszerepelt!

- **Alliteráció**

Szókezdő mássalhangzók ismétlődése.

Pl.: „Halálnak halálával halsz.” (Halotti beszéd és könyörgés)

- **Kibővítés**

Egyes szavak ismétlése, melyek egyre több részlettel vannak kiegészítve

Pl.: Egy házban lakom. Egy kertés házban. Egy kertés házban a falu közepén.

- **Kötőszókihagyás**

Szavak, kifejezések vagy mondatrészek közt hiányzik a kötőszó.

Pl.: Az ügyfelem ártatlan, jóhiszemű, jó ember.

- **Humor**

Nevetést vált ki a hallgatóságból. Megtöri a jeget.

- **Jóhangzás (!)**

Retorikai eszközök

- Kiemelnek
- Érthető szövegek
- Érzelmekkel teli előadások
- Nagyobb hatás elérése

Köszönöm a figyelmet!